

recipere potestatem, quoniam ea prius residet à Deo immediate penes communitatem, quae ipsam in Principem consensu communi civium transfert, ut post D. Covar. docent Pat. Suar. *diç. lib. 3. cap. 2. à num. 5. ad 10.* & ceteri supra laudati. Ut autem illa potestas in humano cœtu consistat, opus est quod existat perfecta communitas, quae perfectio ex eo oritur, quod homines ad societatem civilem & politicam congregentur. Probat. Pat. Suar. *de legib. lib. 3. cap. 2. num. 4. & cap. 3. num. 6.* Cum verò Pelagius ad culmen Majestatis Asturum suffragiis ascendit, nullatenus eorum cœtus eam perfectionem obtinebat; non enim conveniant, ut politice in communitate viverent, aut novam Rempublicam constituerent; sed præ timore dispersi, à Pelagio ad bellum invitati, ut se tueri possent, concurrere; non ad beatè, commodèque vivendum, ut constat ex Historiographis supra cumulatis *num. 43.* quod est finis societatis politicæ: sed statim ac in Regem iudicem consensere, perfecta est communitas, quia eo ipso quod se uni capiti subdiderunt, unum corpus cuncti constituere. Molin. *de justit. tract. 2. disp. 22. num. 9.* tuncque necessario suprema desiderabatur potestas, quam cum communitas ex præmissis tribuere nequeat, quia ipsam non habet, Deus illam immediate Regi Pelagio contulit, ut per eum velut jure primogenituræ ad posteros deferretur. Ex quibus deduci rectè poterit, Pelagium, ceteroque Hispaniarum Reges ab eo progenitos, à populo ad Principatum designatos, à Deo supremam potestatem fuisse adeptos, quemadmodum in nova Republica contingit; nam singuli se communitati subjiciunt, potestas autem divino beneficio immediate conceditur.

134 Scimus contra interpretationem istam sentire Victoriam, quem Molina refert *ubi proximè*, inquit enim, quod si homines congregari contingeret, non ad civilem ineam societatem, sed ad finem diversum, & tunc Regem sibi deligerent, hic ab hominum cœtu immediate, non à Deo caperet potestatem. Hac equidem non probantur, tanti Doctoris pace, quia communitas antequam Principem elegeret, cum imperfecta foret, nullam potuit habere potestatem, ut ipsam transferret, quod ex præmissis liquet; nec aliquis plus transferre valet, quam ipse habet, *l. Nemo plus 54. de reg. jur.* & est vulgare axioma, *Nemo dat quod non habet*: quod exornat Barbosa *axiom. 64. num. 1.* Cum enim sub idemmet tempus, & consensus populi ad civilem societatem, & electio Pelagii in Regem concurreret, nec momentum fuit, quo communitas perfecta, ut libera supremam potestatem adipisceretur, patet Pelagium supremam jurisdictionem à communitate non accepisse. Alio modo potest communitas Regi supremam tribuere potestatem scilicet per consensum partium, quod illa producat, quatenus singuli homines subjiciuntur unius Principis dominationi, & imperio. Verum idem Victoria & reliqui omnes, qui sentiunt in Republica libera consistere supremam potestatem à Deo immediate concessam, præcisè fatentur, consensum partium communitatis non valere talem tribuere potestatem, alioqui opus non esset, ut divinitus conferretur, si ex communi hominum se subjicientium voluntate posset resultare; quia singuli dum volunt societatem politicam contra-

here, se Reipublicæ, instar membrorum capiti, subdunt; & nihilominus summam jurisdictionem corpori politico nequam præstare, juxta communem veramque opinionem, possunt. Igitur eodem modo, cum nec populus, nec partes ejus Pelagio Regiam, ac supremam contulerint potestatem necessariò fatendum à Deo immediate fluxisse, hominibus personam per suffragia designantibus. Sic non immeritò Legislator Alfonso dicere potuit, suam, ac ceterorum Hispaniæ Regum à Pelagio descendentium potestatem non ab hominibus, sed à Deo procedere.

Ad Num. 7.

Obiter *sup. num. 126.* observavimus, Gothos 135 Hispaniæ Reges ad Rodericum usque per electionem solum ascendisse, quod extra dubium est apud omnes, de quo testatur, adductis Toleranis Synodis, ac legibus *del Fuero Juzgo.* Molin. *de Primogen. lib. 1. cap. 2. num. 11.* Gutierrez. *practic. lib. 3. q. 13. num. 39.* Robles de Salced. *de represent. lib. 3. cap. 16. num. 1.* Molin. *de just. tract. 2. disp. 576. num. 3.* Garc. *de expens. cap. 16. num. 37.* & contestes sunt Historici congesti *sup. ex num. 6.*

Ibi: Sed & posterior pars.

Post Arabum invasionem, & Pelagium in 136 Monarcham exaltatum, antiquato jure suffragii, quod penes proceres residet, Hispaniarum dominium successione deferri cepit, ut ex ferie Historiarum facile deprehenditur, & notant Cevall. *de cognit. per viam viol. gloss. 18. num. 13.* & omnes nuperimè laudati, ex quibus Garcia ex Luca Tudensi transcriptam expendit Gothorum legem sub Pelagio latam, quæ cavebatur, quod si Rex Catholicus foret, filii ejus ordine primogenii succederent, ac masculorum defectu filia vocarentur: quod si Rex omninò decederet absque liberis, ad Optimates jus suffragii devolveretur, ut Principem constituerent: quam refert Palac. Rub. *in rubric. de donat. int. §. 69. num. 26.* Molin. *d. cap. 2. num. 12. vers.* *Quamvis autem*, ubi de fide talis statuti ambigit, quia in exemplaribus Lucæ Tudensis illam legem nunquam invenisset: at in additionibus ad *d. cap. 2.* ait D. Covarruviam illi codicem præfati Historiographi exhibuisse veterem, quo eadem lex continebatur, adjecta conditione, quod filia in Regno succedens ex consilio Magnatum viro ex nobilissimis nuberet.

Ibi: Nos item in hujus capituli conclusionem.

Ubi Principatus per successionem defertur 137 jure sanguinis, primogenito in solidum cedit, cum ex sui natura divisionem non patiarur, *l. 2. tit. 15. p. 2.* Idem de dignitatibus inferioribus ac primogeniis probat Molin. *de primog. lib. 1. cap. 11.* Abulensis *in lib. 2. Paralipom. quest. 27. 28.* Petr. Greg. *de Repub. lib. 7. cap. 5. num. 6. & per tot.* Molin. *d. disp. 576. num. 5.* Peregrin. *conf. unic. de success. in Reg. dignit. num. 9. & de jur. fise. lib. 1. tit. 2. num. 49.*

Si quis privatus filium suscipiat, ac Rex 138 constitutus alios procreaverit, quoad regni successionem major natu præponendus erit. Greg.

Ad Num. 9.

Suprema potestas, omnique jurisdictio tem- 143 poralis in Castellana Republica penes Regem residet, à quo velut originario fonte in inferiores Proceres, aut Magistratus transfunditur, *l. 1. l. 3. tit. 1. lib. 4. Recop. Greg. Lop. in l. 2. gloss. 7. tit. 1. p. 2.* Pat. Molin. *sup. tract. 5. disp. 3. num. 2.* Bobad. *polit. lib. 1. cap. 2. num. 19.* & *lib. 2. cap. 16. num. 73.* Mastril. *de Magistr. lib. 1. cap. 4. à num. 14.* Amat. *resol. 65. num. 32.* Marienz. *in l. 1. gloss. 21. num. 2. tit. 10. lib. 5. recop. Salgad. de reg. proteç. part. 1. cap. 1. preclud. 3. num. 114.* Barbosa *in collectan. ad cap. 1. num. 3. de constit. in 6. Azeved. in l. 9. num. 2. tit. 9. lib. 3. Recop. & l. 1. num. 16. tit. 1. lib. 4.* Antunnez *cum multis de donat. Reg. part. 2. lib. 1. cap. 8. num. 6. cum seqq.* Mart. *de jurisd. part. 1. cap. 25. num. 103.* Quæ quidem potestas est omninò absoluta, non ut apud alios Principes reperitur, quibusdam pactis, & conditionibus ab origine Principatus coarctata, quibus stare præcisè tenentur, maximè quoties, sicut moris est, jurisjurandi religione observantiam spondent. Pat. Suar. *de defens. Fid. lib. 3. cap. 2. num. 18. & cap. 3. num. 4.* Petr. Greg. *sup. lib. 7. cap. 19. à num. 7.* Molin. *ubi proximè, & tract. 2. disput. 23. ex num. 6.*

Ibi: Primum ex eis deducitur.

Quoniam Rex habet de jure suam intentionem 144 fundatam, ut in sua ditione nullus jurisdictionem, nisi ab eo concessam exerceat, potest compellere quemvis, sive Ecclesiasticum, sive laicum, qui in quasi possessione sit usus jurisdictionis, ut legitimum titulum exhibeat, aut probet, alioqui eo jure privabitur, *l. 2. 3. 7. tit. 1. lib. 4. l. 9. tit. 10. lib. 5. Recop. Gregor. Lop. in l. 9. gloss. 9. tit. 4. p. 5.* ubi Hermos. *num. 62.* Pat. Mol. *d. disp. 3. num. 4. & tract. 2. disp. 75. num. 10.* Valasc. *de jur. emphyteut. q. 8. num. 20. cum seqq.* Bobad. *cum pluribus d. cap. 16. num. 92.* Azev. *in l. 1. num. 10. tit. 1. lib. 4. Recop. Luc. de Penna in l. 2. C. de fund. limitroph. Mastrill. sup. lib. 3. cap. 2. ex num. 11.* Marienz. *ubi nuper, num. 8. & gloss. 1. num. 3.* ubi quod non restituitur spoliatus, nisi prius de titulo constet. Avil. *in cap. Prat. ex num. 18.* Antunn. *sup. part. 3. cap. 45. num. 21. 22.* Hoc quod de tituli exhibitione asseruimus speciale est in Rege; nam quoad privatos, possessor ad id non tenetur. Observant Greg. Lop. Bobadil. & alii.

Ex eo autem quod in suprema potestate 145 Regis, velut in sua origine tota regni includitur jurisdictio, provenit ut in villis, & oppidis Procerum idem valeat per suos Magistratus, seu Judices in prima instantia de causis emergentibus cognoscere: quod tamen non est in praxi, nisi præcedat Dominorum omisso, vel ex alia rationabili occasione, aliàs adversus æquitatem & rationem operabitur, *l. 22. tit. 13. p. 2.* Greg. Lop. *in l. 18. gloss. 2. tit. 23. p. 3.* Bobad. *d. cap. 16. num. 89.* Marienz. *in l. 1. gloss. 21. tit. 10. lib. 5. Recop.* quod non jure devoluto procedit, sed ex amplitudine regni potestatis, quæ omnes inferiorum jurisdictionis eminenter complectitur, nec illa se abdicare omninò censetur Princeps, quamvis oppidum cum mero & mixto imperio in subditos transferat, *d. l. 18. Part.* Quando legi-

Greg. Lop. *in l. 2. gloss. 10. tit. 15. p. 2.* Tiraquel. *de jur. primogenit. quest. 31. num. 27.* Ant. Gom. *in l. 40. Taur. num. 67.* Molin. *de primog. lib. 3. cap. 1. num. 3.* Solorz. *de jur. Indiar. lib. 2. cap. 17. num. 61.* Molin. *de just. tract. 2. disp. 624. num. 1.* ubi quod ita moribus est receptum. Peregr. *sup. num. 29.*

139 Evenit ut primogenitus incapax ad regimen omninò reperitur, & quæri solet an eo remoto junior frater admitti debeat? De quo Molin. *de primog. lib. 1. cap. 13. à num. 7.* Petr. Greg. *sup. lib. 7. cap. 6.* Pat. Molin. *sup. disp. 620. cum seqq.* Ant. Gom. *num. 69.* Tiraq. *quest. 23.* Greg. Lop. *in d. l. 2. gloss. 17.* Solorz. *cap. 17. num. 81.* & communiter distinguitur ita. Si ineptitudo est à nativitate, atque incapax filium idoneum habet, ipse parenti subrogatur, alioqui frater succedit. Si verò impedimentum ex accidenti superveniat, curator Regi dabitur.

140 Quid de geminis, si non appareat quis prior in lucem prodierit? Variè admodum sentiunt Interpretes, & plerisque placet, utrumque pro indiviso regno dominaturum: alii pulchriorem, aut robustiorem præferunt: alii electionem parenti, Optimatibus, vel populo tribuunt: alii denique forti committendum arbitrantur, de quo Tiraquel. *sup. q. 17.* Ant. Com. *num. 68.* Molin. *de primogen. lib. 3. cap. 1. ex num. 19.* Greg. Lop. *in l. 12. gloss. 3. tit. 33. part. 7.* Pat. Molin. *disp. 624. num. 3.* Sed ea quæstio apud nos decisa videtur, *l. 12. tit. 33. p. 7.* quæ prima opinio expressim comprobatur.

Ad Num. 8.

141 De foeminarum in Principatu successione affatim Petr. Gregor. *de Republ. lib. 7. cap. 11.* Tiraq. *de jur. primog. q. 10.* ubi recenset Regna, in quibus foeminae admittuntur ad thronum. Salicæ legis, quæ apud Gallos foemineum sexum à successione supremi regiminis excludit, meminere Petr. Greg. *in calce d. cap. 11.* Marian. *de reb. Hisp. lib. 15. cap. 15.* Joan. Ferrald. *de jurib. & privileg. Reg. Franc. num. 44.* Molin. *de primog. lib. 3. cap. 4. num. 27.* Pat. Mol. *de just. tract. 2. disp. 23. num. 4.* Pereg. *de jur. fise. lib. 1. tit. 2. num. 49.* qua constitutione masculi etiam ex foeminis remouentur. Petr. Gregor. *d. lib. 7. cap. 16. num. 9.* qui eam tuetur adversus nonnullos opinantes eam barbarie plenam, ac confictam recens à junioribus, non sub Pharamundo latam: quod notat Marian. *sup.* Exclusionem foeminarum ex lege Salica, everfo Longobardorum Principatu, Carolus Magnus in Italia decrevit observari. Theat. vitæ hum. *lit. L. pag. 57. & 71.* ex Sigonio *de Regno Ital. lib. 4.*

Ibi: Ex quibus ipse censet.

142 Unde præfata lex Salica nuncupetur, non constat: est tamen verosimile à Saliis conditoribus ita dictam esse. Salii enim sunt Germaniæ populi in ea regione, quæ Franconia vocitatur, cujus incolæ & Franci, & Salii dicuntur à fluvio Sala provinciam fecundante. Hi sub Pharamundo Rege, Gallorum quos propulerunt, sedes usurpantes, nomen Franciæ comparatæ ditioni indiderunt. Videantur Marian. *de reb. Hisp. lib. 5. cap. 1.* Alcham. *in Tacit. Alciat. disputation. lib. 2. cap. 22.* Theatr. vitæ hum. *ubi proximè.*

timè Princeps valeat in terris Baronum jurisdictionem exercere, plenè docuit Mastril. lib. 4. cap. 16. ex num. 42.

Verf. *Secundo hinc apparet.*

- 146 Jurisdicção temporalis etiam cum mero & mixto imperio in Hispania per inferiores naturales Ecclesiasticos, vel Laicos privilegio Regis, aut legitima præscriptione comparatur, l. 4. & 5. tit. 3. lib. 1. l. 2. l. 7. tit. 1. lib. 4. l. 1. tit. 15. eod. lib. Recop. l. 6. tit. 29. p. 3. Matienz. in l. 1. gloss. 19. tit. 10. lib. 5. Recop. Mastril. lib. 1. cap. 19. num. 40. Guttier. Practic. lib. 1. q. 84. cum seqq. Molin. de just. tract. 2. disp. 75. num. 14. Avend. de exeq. mand. part. 1. cap. 4. ex num. 19. Greg. Lop. in d. l. 6. Part. gloss. 3. Barb. in collect. cap. Irrefragabili, num. 6. de offic. Ordinari. latè de Covar. in cap. Possessor, part. 2. §. 3. à princ. de reg. jur. in 6. ubi quod & consuetudo jurisdictionem tribuit. Consentiant ex laudatis plures, Tusch. lit. 1. conclus. 545.
- 147 Idem de regalibus dicendum, quæ similiter privilegio, præscriptione, sive consuetudine possunt comparari, excepta suprema potestate cognoscendi per querelam, vel appellationem, facultate cudendi monetam proprio nomine, ferendi leges generaliter observandas, & committendi causas appellatione remota, & si quæ alia sunt, quæ à regia dignitate abdicari non solent, nec privilegio concedi; hæc enim nec præscriptione per inferiores queunt obtineri. Molin. d. disp. 75. num. 15. D. Covar. ubi proximè, §. 2. num. 10. 11. 12. Mastril. lib. 1. cap. 13. cum seqq. &c. 19. Antunnez cum pluribus de donat. Reg. part. 3. cap. 45. num. 24. Avil. in capit. Prætor. cap. 1. verb. Nuestrós, num. 11. Bellug. in Spec. Princ. rub. 22. à num. 10. Tondut. quæst. civil. cap. 25. à num. 16. Alfar. de offic. fisc. gloss. 20. à num. 48.
- 148 Admonendi sumus, quoad præscriptionem desiderati immemorialis possessionis probationem quoties titulus non exhibetur, l. 1. tit. 15. lib. 4. Recop. D. Covar. d. §. 3. num. 3. Mastr. d. cap. 19. num. 40. Guttier. sup. quæst. 84. num. 3. Azeved. in l. 1. num. 2. tit. 15. lib. 4. Recop. Licet autem in hujusmodi præscriptione nec tituli exhibitione, nec allegatione opus sit, ut fert communis, ac docet D. Covar. sup. part. 2. §. 5. num. 2. verf. Tertia conclusio. Barbof. in collect. ad cap. 1. num. 10. de præscript. in 6. pluribus laudatis, & ibi probatur; tamen si edatur privilegii instrumentum vitio nullitatis laborans, non proderit longæva illa possessio, cessante legitimi tituli præsumptione. Mastrill. d. cap. 19. num. 28. Mascard. de probat. concl. 1372. num. 63. Salgad. part. 3. cap. 10. num. 285. Forma probandæ immemorialis traditur l. 1. tit. 7. lib. 5. Recop. quæ in præscriptione jurisdictionis adversus regiam observari jubetur l. 1. tit. 15. lib. 4. Recop. de qua D. Covar. d. §. 3. ex num. 7. qui num. 4. meminit clausulæ ultimæ dictæ legis 1. quæ cavebatur, ut ad præscriptionem jurisdictionis in Principem quadragenaria prodesset possessio: at in nova Hispaniarum legum compilatione nihil tale reperitur insertum, quod advertit ibi Matienz. gloss. 19. num. 5.
- 149 Cum autem titulus probatur, sufficit quadraginta annorum possessio; nam hæc illi conjuncta effectus immemorialis producit, cap. 1.

de præscript. in 6. Unde si privilegium ritè confectum expressim tribuat jurisdictionem, non eget possessionis adminiculo: sed si dubium emergat quoad verborum intellectum, tunc possessio quadragenaria juvabit, l. 1. tit. 10. lib. 5. Recop. ubi Matienz. gloss. 19. in princ. Azeved. ibidem, num. 33.

In quæstionibus circa jurisdictionem, etsi nomine Regis actio proponatur adversum Ecclesiasticos possidentes, cognitio ad Judices Regios spectat ex decreto Imperatoris Caroli V. in Ordinari. Vallisoleti lib. 1. tit. 1. quod notatur in remissionib. tit. 3. lib. 1. Recop.

Ibi: *Modò semper excepta apud Regem.*

Inferior, sive Ecclesiasticus, sive Laicus, 151 nullo modo ita temporalem jurisdictionem valeat adipisci, ut ab eo ad Regem per recursum non provocetur; hæc enim suprema potestas sic regie dignitati cohaeret, ut ab ipsa avelli nequaquam possit, nec per ipsius Principis expressam concessionem, l. 1. tit. 1. lib. 4. l. 1. tit. 15. lib. eod. l. 1. tit. 10. lib. 5. Recop. l. 1. tit. 5. p. 2. l. 9. tit. 4. p. 5. Greg. Lop. in l. 22. gloss. 12. tit. 13. p. 2. Pat. Molin. d. disp. 3. num. 3. Salgad. supra part. 1. cap. 2. num. 37. Mastrill. lib. 1. cap. 19. num. 1. Guttier. d. lib. 1. quæst. 88. Matienz. in l. 1. gloss. 10. tit. 10. lib. 5. Recop. Azeved. in l. 1. num. 36. tit. 15. lib. 4. Recop. Bobad. lib. 2. cap. 16. num. 87. Ant. Gom. in l. 40. Tauri, num. 10. in fin. Petr. Greg. Syntagm. lib. 32. cap. 16. num. 6. ad fin. Hermos. in l. 9. gloss. 11. num. 64. tit. 4. p. 5. Antun. cum pluribus de donat. Reg. part. 2. lib. 1. cap. 8. & 9. qui latissime probat, quidquid senserit contra Menchac. illustr. cap. 82. num. 8.

Verf. *Tertiò deducitur.*

Potest Rex privilegio concedere subditis jurisdictionem, merum, & mixtum imperium, 152 l. 1. tit. 15. lib. 4. l. 1. tit. 10. lib. 5. Recopil. l. 12. tit. 1. p. 2. l. 6. tit. 29. p. 3. Mol. d. just. tract. 2. disp. 3. num. 3. Antun. de donat. reg. part. 2. lib. 1. cap. 8. num. 17. & alii laudati supra num. 148. & vide addita num. 149. Imò & regalia Princeps vassallis confert privilegio, excepta suprema jurisdictione, quam à se separare non valet, scilicet ne ad ipsum per querelam pareat aditus; hoc enim nullatenus concedere licet. Vide jura præallegata. Mastrill. lib. 1. cap. 12. Antun. d. cap. 8. Avil. in capit. Prætor. cap. 1. verb. Nuestrós, num. 3.

Ad Num. 10.

Plura, & varia usque ad extremum capitis 153 D. Covar. expendit, quæ ut facilius percipi possint, per casus distinguere oportet cum Menoch. de præsumpt. lib. 3. præf. 97.

Primus casus. Cum Rex transfert castrum, cui jurisdicção est annexa, quia nulli civitati subicitur, quanquam de jurisdictione mentio nulla fiat, simplex concessa censetur. Est de jure communi receptissimum. Greg. Lop. in l. 68. gloss. 8. tit. 18. p. 3. Menoch. d. præf. 97. num. 1. Mastrill. de Magistr. lib. 4. cap. 16. à num. 7. Matienz. in l. 1. gloss. 1. num. 24. tit. 10. lib. 5. Recop. Casp. Vallasc. in l. Imperium, num.

num. 51. de jurisd. omn. judic. Longovall. ibi, num. 104. Hermos. in l. 9. gloss. 1. num. 41. tit. 4. p. 5. Villalob. antinom. Jur. lit. 1, num. 261. Boër. decis. 50. num. 12. & alii apud eos. Contrarium nititur tueri Antun. de donat. Reg. part. 3. c. 44. à num. 5. Tusch. lit. C. concl. 122. num. 38. & concl. 124. per tot. qui inter Principem & privatum donantem distinguit. De mero imperio vide infra, num. 163.

154 De jure nostro regio expressim stabilitur l. 1. ad fin. tit. 10. lib. 5. Recop. ne concessio per Regem oppido, aliqua jurisdicção censeatur translata, nisi specialiter de illa mentio fiat: cuius constitutionis oblitum hic D. Covar. notat Matienz. ubi proximè, num. 26. ejus meminere Greg. Lop. d. gloss. 8. ad fin. & in l. 12. gloss. 2. tit. 1. p. 2. ubi ampliatur etiam cum titulo Ducis, vel cujusque dignitatis oppidum concedatur. Bobad. lib. 2. cap. 16. num. 70. Guttier. practic. lib. 2. quæst. 131. Azeved. in d. l. 1. num. 34. Villal. antin. jur. lit. 1, num. 261. Olan. concord. jur. lit. 1, num. 86.

155 An præfata lex similiter observanda sit in inferioribus Dominis villam, vel castrum alienantibus? Affirmat Guttier. negat Villalob. uterque ubi proximè. Negativa autem est verior; nam ea constitutione specialia quoad regias largitiones, & alienationes inducta percipiuntur, quæ ad privatos trahi non debent, sed standum juri communi, argumento legis Præcipimus 32. C. de appellat. & quæ ibi Interpretes observant. Et quoad finem legis conservandæ jurisdictionis, ratio alia est in Principe, ac in subditis castrum alienantibus. Vide Greg. Lop. in l. 68. gloss. 8. tit. 18. p. 3.

Verf. *Decima conclusio.*

156 Secundus proponitur casus, cum oppidum alienatum subest quoad jurisdictionem civitati alicui, tunc siquidem sub concessione oppidi Princeps nullam jurisdictionem etiam de jure communi comprehendere creditur. Mastrill. d. cap. 16. num. 9. Matienz. in d. l. 1. gloss. 21. num. 25. tit. 10. lib. 5. Recop. Menoch. de præf. lib. 3. præf. 97. num. 1. Casp. Vallasc. ubi supra num. 54. Alciat. in l. Imperium, num. 103. de jurisd. omn. judic. Antun. d. cap. 44. Hermos. ubi sup. num. 41. Villalob. sup. num. 263. Canc. var. part. 3. cap. 13. num. 27. & 28. & alii apud Menochium: quod de jure regio nequit in dubium revocari ex d. l. 1. tit. 10. lib. 5. Recop.

Verf. *Primum etenim.*

Quoad hujus versiculi exordium vide præmissa ex num. 155.

Ibi: *At de mero imperio, concessa jurisdictione.*

157 Tertius casus, cum castrum, quod civitati subicitur, cum jurisdictione Princeps alienat, de quo quæstionis est, num mixtum ac merum imperium concessum intelligatur. Haud pauci absque distinctione resolvunt affirmativè, quos congerit Antun. d. cap. 44. num. 13. Canc. sup. d. cap. 13. num. 153. Idem tenet D. Covar. de castro civitati annexo, licet subdubius, admonens quod attendantur privilegii verba. Sed & consuetudo, ac stylus conce-

dentis maxime inspiciendus, an sub nomine jurisdictionis in rescriptis hujusmodi merum imperium completi consueverit, argumento legis Labeo 7. §. Servius fateatur, ibi: *Sententiam ejus qui legaverit, aspici oportere, in quam rationem ea solitus sit referre, ff. de supplect. legat. Mastrill. lib. 4. cap. 16. num. 26. ubi à num. 16. fusè disserit.* Et cum de voluntate Regis appareat, nihil obstat civitatis præjudicium; ipse enim in propria ditione, ut omnium jurisdictionum dominus, pro libito eas restringit, vel ampliatur. Petr. Greg. de Repub. lib. 9. cap. 1. num. 35. Mastrill. lib. 1. cap. 27. num. 4. Unde in Hispania frequenter oppida à civitatibus regali privilegio eximuntur. Bobad. lib. 5. cap. 10. in princ.

Verùm eodem casu retento, quoties consuetudo Principis, vel alia specialitatis ratio non concurrat, merum non ceteri concessum in civitatis detrimentum sentiunt cum aliis Menoch. d. præf. 97. num. 33. Mastrill. supra num. 22.

Ibi: *Etenim si is omnimodam.*

Si Rex tribuat oppidum cum omnimoda jurisdictione, aut alia clausula æquivalenti, merum imperium conferre existimabatur, etsi illud civitati, vel villæ subdatur. Menoch. num. 34. Vallasc. sup. num. 35. Barb. absolute cum glossa in Clem. unic. num. 9. de for. compet. Adversantur tamen laudati per Mastrill. d. cap. 16. num. 17. qui ex num. 20. verf. *Attamen glossa*, recenset ex quibus conjecturis probetur merum imperium concedi sub jurisdictionis appellatione.

Verf. *Secundo, ubi conceditur.*

Quartus casus, quando Rex donat castrum 160 (cui jurisdicção inest,) cum jurisdictione, etiam merum ac mixtum imperium largiri intelligitur, ut crebrior tenet sententia, teste Orosc. in l. Imperium, num. 78. de jurisd. omn. judic. & videre licet apud Menoch. d. præf. 97. num. 39. Mastrill. sup. cap. 16. ex num. 20. Matienz. in d. l. 1. gloss. 21. num. 28. tit. 10. lib. 5. Recop. Canc. var. lib. 3. cap. 13. num. 153. Tusch. lit. 1. concl. 347. num. 33. Casp. Vallasc. in d. l. Imperium, num. 51. Menchac. illustr. cap. 3. num. 9. Antun. de donat. Regis, part. 3. cap. 44. num. 13. Greg. Lop. in l. 9. gloss. 2. tit. 4. p. 5. ubi Hermos. gloss. 1. num. 58. Cabed. part. 2. decis. 11. num. 3. Afflict. ad consuetud. Sicil. q. 6. num. 4. At contra D. Covarruv. & sequaces docuere haud pauci, quos laudat Menoch. num. 21. & Mastrill. ex num. 16. & illis adimplatur lex 9. tit. 4. p. 5. Omnes ferè utriusque opinionis auctores indistinctè loquuntur, nec meminere discriminis inter castrum civitati subditum, vel exemptum. Adde Alciat. latissime disputantem pro posteriori sententia in d. l. Imperium, ex num. 42. Rebuff. ibi, num. 12.

Verf. *Tertiò constat.*

Pramiserat D. Covar. sup. num. 10. verf. 161 *Nona conclusio*, quod concessio Castro nulli subdito civitati, jurisdicção cedit recipienti. Id ampliatur in præfenti, ut nedum intelligatur de jurisdictione simplici, sed etiam de mero imperio: